

Felnőttképzési Szemle

online időszaki kiadvány

II. évfolyam 1. szám
2008. március

ISSN 1789-3569

Tartalomjegyzék

1. Előszó	3
2. Demokrácia és felnőttképzés	5
Hahner Péter: A demokrácia fogalmának történetéről.....	5
Feketéné Szakos Éva: Egy menedzserképző Socrates Grundtvig program az egészségnevelésben ...	15
Pordány Sarolta: A migráció és a felnőttkori tanulás összefüggései.	19
3. Andragógusképzés hazánkban	30
Sári Mihály: Európa versenyhelyzetben: társadalmi kihívásokra válaszoló képzések.....	30
T. Molnár Gizella: A kultúraközvetítőtől az andragógusig (mellékelt prezentáció).....	42
4. Tanuló városok	43
Choi, Don Min: The Trend and Development of Learning Cities in Korea.....	43
Harangi László: Tanuló városok Ausztráliában	54
Zalay Szabolcs: Tanuló városok – A vezetés élménye.....	65
5. Önálló felnőttkori tanulás	74
Maróti Andor: Problémák a felnőttek önképzésében.	74
Pordány Sarolta: Az önirányító tanulás kiemelkedő kutatói a XX. század második felében	79
Gerő Péter: Az élethelyzethez igazított tanulás pedagógiai gyakorlata.	92
6. Távoktatás – hozzáférés	96
Kovács Ilma: Távoktatás és hozzáférés.....	96
Vigh György: Webes alkalmazások akadálymentesítése, különös tekintettel az e-Learningre.....	121
7. Megemlékezések	132

Pordány Sarolta: In memoriam Chia Mun Onn	132
Pordány Sarolta: Chia Mun Onn munkásságáról	134
Deme Tamás: Kontra György emlékezete	136
8. Felhívás.....	139
Felnőttkori tanulás: kompetenciák fejlesztése. Az FFE V. Felnőttképzési Konferenciája	139
9. Szerzőink.....	141
Choi, Don Min	141
Deme Tamás	141
Feketéné Szakos Éva	141
Gerő Péter.....	142
Hahner Péter.....	142
Harangi László	142
Kovács Ilma	142
Maróti Andor	143
Pordány Sarolta	143
Sári Mihály	143
T. Molnár Gizella	144
Vigh György.....	144
Zalay Szabolcs	144
10. Támogatóink	145
11. Impresszum.....	145

Előszó

A tudományos szakirodalom fejlődésorientált felnőttképzés (*development-oriented adult education*) gyűjtőnévvel illeti mindazokat a képzési területeket, tanácsadó munkákat, amely a hátrányos helyzetű, szegénységben élő, analfabéta vagy nagyon alacsony iskolai végzettségű felnőtt lakosság tanulását segíti. A téma aktualitása miatt 2006-ban a fejlődés-orientált felnőttképzésről rendezett konferenciát a *Felnőttképzés Fejlesztéséért Egyesület* (FFE) együttműködve a *Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Szövetségi Irodájával*.

A kétnapos program tervezésekor felmerült a kérdés: mit is értünk *fejlődés* alatt? A fogalom szélesebb tudományos értelmezéséhez hívták a szervezők segítségül a történettudomány képviselőjét, *Hahner Péter* egyetemi docenst. Az előadó összefoglalta a fejlődéssel kapcsolatos európai gondolkodók nézeteit az egyes történelmi korszakokban, és bemutatta a fejlődés eszméjének átalakulását, különböző történelmi formáit.

Jelentősége miatt a 2006-os konferencia teljes idejének egynegyedét a felnőttek elektronikus tanulásának témaköre töltötte ki, melyhez kapcsolódóan Kovács Ilma magántanár tartott bevezető előadást.

A fogyatékkal élők, különös tekintettel a vakok és gyengén látók tanulását támogató, valamint Internet-használatának segítségét szolgáló technikai alkalmazásokra hívta fel a figyelmet a konferencián Vigh György, informatikai ügyfélmenedzser. Ezeknek az előadásoknak írásos változatait olvashatják az érdeklődők folyóiratunknak ebben a második számában.

A felnőttképzést végző szakemberek változó szerepéről, a szakterület átalakuló környezetéről *A képzők szerepe a felnőttek tanulásában* címmel rendeztük meg a 2007. évi nemzetközi egyezületi konferenciánkat. A téma kiválasztása mindig a legaktuálisabb szakmai kérdésekhez alkalmazkodva történik, így a négy előadáscsoport a felnőttképzés legjelentősebb változási irányairól szólt.

Kerekasztal-beszélgetéssel kezdődött a program, amely a hazai felsőoktatásban zajló nagy átalakulásról, az andragógus-képzés elindításának és megújításának helyzetelemzését nyújtotta. A beszélgetésben résztvevő szakemberek közül *Sári Mihály* és *T. Molnár Gizella* a felsőoktatásban andragógus szakon indított képzések tartalmi kialakítását mutatták be tanulmányukban. Elemezték a Bologna-folyamat részeként zajló strukturális átalakítások várható hatását is.

Külföldi előadó adott tájékoztatást a nálunk még kevésbé ismert világmozgalomról, a tanuló városok programról. *Choi Don Min* professzor a dél-koreai példán keresztül mutatta be a közösségi alapú, a városfejlesztési programokkal összekapcsolt „tanuló város” koncepcióját. *Harangi László*, a téma hazai szakembere más kontinenseken alkalmazott modellek ismertetésével egészítette ki a nemzetközi kitekintést. Pécs város közlekedési vállalatának munkatársai-val végzett tréningorozatának eredményeiről, trénerként megélt tapasztalatairól tartott tájé-

koztatót *Zalay Szabolcs*, mintegy igazolva, hogy mennyire alkalmazható lenne a „tanuló város” koncepciója nálunk is.

Az önálló felnőtt tanulás elméleti és gyakorlati kérdéseiről vita alakult ki a konferencián, ugyanis a tanulás-fogalom értelmezése, átértelmezése nélkül nehezen lehet az önálló tanulás mibenlétét meghatározni. *Maróti Andor* sok évtizedes oktatói tapasztalatainak birtokában a felnőttkori tanulás problémáit elemezte. *Gerő Péter* az élethelyzethez igazított tanulás pedagógiai gyakorlatát ismertette egy konkrét képzés tapasztalatainak segítségével. *Pordány Sarolta* az önálló felnőtt tanulóhoz kapcsolódó fogalmak hazai értelmezését és a kapcsolódó kutatásokat ismertette.

Az *FFE* konferenciasorozata hozzájárult a hazai és nemzetközi felnőttképzési kapcsolatok erősödéséhez, szakmai kérdések őszinte felvetéséhez valamint a szakmai és egyéni kapcsolatok bővüléséhez.

Az érdeklődő szakemberek és felsőoktatási hallgatók részére *online* folyóiratunkban közzé tesszük az előadások írásos szövegváltozatait olyan további írásokkal, visszaemlékezésekkel kiegészítve, amelyek a felnőttképzés fejlesztéséhez kapcsolódnak.

A konferenciák megrendezését és ennek a folyóiratszámnak a tanulmányait a *Német Felnőttképzési Szövetség (dvv International) Nemzetközi Együttműködési Intézete* anyagi támogatása nélkül nem tudtuk volna megvalósítani, ezért ez úton is köszönetet mondunk a támogatásért.

A főszerkesztő